

De boekhoudkundige verwerking van verjaarde schulden

Prof. dr. Stijn Goeminne, Vakgroep Publieke Governance, Management en Financiën,
Universiteit Gent

In de reeks “augustusadviezen” van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen¹ komen we terug op Advies 2016/12 omtrent verjaarde schulden. Verjaarde schulden blijven bestaan, enkel de opeisbaarheid wordt aangetast.

Verjaring

Verjaring is volgens het Burgerlijk Wetboek een middel om, door verloop van een zekere tijd en onder de voorwaarden die de wet bepaalt, iets te verkrijgen of van een verbintenis bevrijd te worden.

Verjaring van een schuld

De verjaring van een schuld zou kunnen geïnterpreteerd worden als het uitwissen van de schuld na afloop van een bepaalde periode. Echter dit is niet het geval. Wanneer een bevrijdende verjaring wordt ingeroepen, tast dit het bestaan van de schuld niet aan, enkel de opeisbaarheid verdwijnt. De verbintenis waarvan het vorderingsrecht van de schuldeiser is dan wel verjaard, ze blijft bestaan als een natuurlijke verbintenis. De schuldeiser verliest zijn dwangmiddel, maar de schuld blijft -zolang die niet wordt betaald- dus voortbestaan.

Boekhoudkundige verwerking

Een verjaarde schuld wordt dus niet langer een opeisbare schuld. Door de verjaring wordt de schuld een natuurlijke verbintenis waarvan de voldoening door de schuldenaar facultatief is. De schuldenaar heeft dus de keuze om zich al dan niet op de verjaring van de schuld te beroepen.

A. De schuldenaar heeft afstand gedaan van de verjaring

Indien de schuldenaar, nadat de schuld is verjaard, afstand doet of heeft gedaan van de verjaring moet deze schuld blijvend op het passief van de balans worden vermeld. Deze schuld blijft immers een schuld die door de schuldeiser al dan niet onmiddellijk kan worden opgeëist.

¹ We verwijzen hiervoor naar het overzichtsartikel zoals gepubliceerd in Accountancy Actualiteit nr. ????

B. De schuldenaar heeft (nog) geen afstand gedaan van de verjaring

Indien de schuldenaar, nadat de schuld is verjaard, (nog) geen of nog geen afstand heeft gedaan van de verjaring is de schuld niet langer een opeisbare schuld. Ze blijft wel bestaan, doch niet als een schuld waarvan de voldoening door de schuldeiser kan worden geëist maar als een verbintenis waarvan de voldoening door de schuldenaar facultatief is (natuurlijke verbintenis).

Bemerkt dat de Commissie zich niet uitspreekt over het feit of de opname van een schuld in de jaarrekening al dan niet een stuiting van de verjaring van die schuld inhoudt. Ze verwijst hiervoor wel naar een aantal uitspraken van het Hof van Cassatie.

De Commissie brengt in herinnering dat op boekhoudkundig vlak het volledigheidsbeginsel van de boekhouding en het beginsel dat de jaarrekening een getrouw beeld moet geven van het vermogen, de financiële positie en het resultaat gelden.

Wanneer de schuldenaar zich beroept op de verjaring mag de schuld niet langer op het passief van de balans van de schuldenaar worden vermeld en moet het bedrag van deze schuld in resultaat worden genomen.